

به صرف نوستالژی برای کودکان دهه شصت و هفتاد

هایدی یا فوتبالیست‌ها

نوشین تقی‌بی
نویسنده

فقط دو-سه ساعت، خانم خامنه برای متولدین دهه هشتاد و نود، احتمالاً این روز چندان اهمیتی نداشته باشد ولی برای ما متولدین دهه‌های ۶۰ و ۷۰، روز جهانی کودک به اندازه عید نوروز مهم بود. چون تنها روزی بود که تلویزیون صبح تا شب کارتون پخش می‌کرد! چیزی که امروز به لطف شبکه پویا و دسترسی به اینترنت و پلتفرم‌های تماشا آنلاین فیلم و کارتون، بسیار عادی به نظر می‌رسد. برای ما مهم نبود چه کارتونی پخش می‌شود، تکراری است (که اغلب بود) یا جدید. آن چیزی که اهمیت داشت یک روز کارتون دیدن بدون وقفه بود. وقتی با هم سن و سال‌هایم در مورد دوران کودکی حرف می‌زیم، اغلب صحبت به کارتون و انیمیشن‌های آن دوران نیز کشیده می‌شود؛ کارتون‌هایی که حتی اگر نامشان در خاطرم مانده باشد، اسم شخصیت‌ها قطعاً در ذهن همه ما هست. هایدی، الستون و ولستون، مخمل، لولک و بولک، پت و مت، کیپل و نارنجی و کاراکترهای دیگری که بخش بزرگی از دوران کودکی ما را تشکیل داده‌اند.

آن روزها، خبری از استودیوهای بزرگ و تزئین شده و خاله‌های خوش لباس و رنگی نبود. در طول روز ۱۶ مهر روز جهانی کودک است. برای متولدین دهه هشتاد و نود، احتمالاً این روز چندان اهمیتی نداشته باشد ولی برای ما متولدین دهه‌های ۶۰ و ۷۰، روز جهانی کودک به اندازه عید نوروز مهم بود. چون تنها روزی بود که تلویزیون صبح تا شب کارتون پخش می‌کرد! چیزی که امروز به لطف شبکه پویا و دسترسی به اینترنت و پلتفرم‌های تماشا آنلاین فیلم و کارتون، بسیار عادی به نظر می‌رسد. برای ما مهم نبود چه کارتونی پخش می‌شود، تکراری است (که اغلب بود) یا جدید. آن چیزی که اهمیت داشت یک روز کارتون دیدن بدون وقفه بود. وقتی با هم سن و سال‌هایم در مورد دوران کودکی حرف می‌زیم، اغلب صحبت به کارتون و انیمیشن‌های آن دوران نیز کشیده می‌شود؛ کارتون‌هایی که حتی اگر نامشان در خاطرم مانده باشد، اسم شخصیت‌ها قطعاً در ذهن همه ما هست. هایدی، الستون و ولستون، مخمل، لولک و بولک، پت و مت، کیپل و نارنجی و کاراکترهای دیگری که بخش بزرگی از دوران کودکی ما را تشکیل داده‌اند.

فقط دو-سه ساعت، خانم خامنه و خانم رضایی، از پشت قاب کوچک تلویزیون ما را وارد دنیا جادویی می‌کردند. فکرنمی‌کنم هیچ کدام از بچه‌های این نسل فراموش کرده باشد که با توصیه‌های خانم رضایی، مدام از تلویزیون فاصله می‌گرفتیم تا چشم‌هایمان ضعیف نشود. تصور بیشتر ما این بود که از پشت قاب شیشه‌ای تلویزیون قادر به دیدن ما هستند و دل‌مان نمی‌خواست بچه‌های شلوغ و حرف‌گوش نکنی به حساب بیاییم.

امروز، تعداد کارتون‌ها و انیمیشن‌هایی که در ایران و جهان تولید می‌شود آنقدر زیاد است که قطعاً هیچ کودکی قادر به دیدن همه آنها نیست. فکرنمی‌کنم اگر ۱۰ سال بعد از کودکان امروز بپرسیم که با چه کارتون‌هایی خاطره دارند، جواب‌های یکسان بگیریم. ولی یکی از خاطرات مشترک ما دهه شصتی‌ها و هفتادی‌ها، عرو و سک‌ها و انیمیشن‌های ساده‌ای بودند که دنیای کودکان ما را می‌ساختند. به بهانه ۱۶ مهر، می‌خواهم کمی نوستالژی بازی کنم و از پرطرفدارترین کارتون‌های دهه هفتاد بنویسم. اگر شما هم دلتان هوای دوران کودکی را کرده‌است، با من همراه باشید.

عروسک‌هایی که با ما زندگی می‌کردند

شاید نقطه مشترک عروسک‌هایی که در آن دوران ساخته می‌شدند، ترسناک بودن آنها بود! کاراکترهایی که اگرچه هدف آنها انتقال پیام‌های تربیتی و آموزشی به بچه‌ها بود، ولی از نظر ظاهری بیشتر به آنا بل شباخت داشتند! یکی از خاطرات کودکی من این است که هر بار با دیدن کارتون خانه مادربزرگه و عروسک مادربزرگ از ترس گریه می‌کردم. اما با وجود این عروسک‌های کمی ترسناک و نازیبا، هنوز بیشتر ما آهنگ تیتراژ خونه مادربزرگه، مدرسه موش‌ها، السون و ولسون و زی‌زی گولو را بلدیم. ما بچه‌های دهه هفتاد وقتی دوستان زی‌زی گولو برای بردن او به سیاره خودشان آمدند غمگین شدیم، از شیطنت‌های دم باریک و کیپل و عینکی و نارنجی ریسه رفتیم، نگران رابطه مخمل و گل باقالی خانم بودیم و مراقب بودیم گول دودن را نخوریم.

چشم‌درشت‌های ژاپنی

لنگ دراز، هاچ زنبور عسل، هایدی، پیرین و ای کیوسان دیگر انیمیشن‌های معروف ژاپنی هستند که همه ما با آنها خاطره داریم. انیمیشن‌های جذاب و پرکششی که تقریباً دووجه مشترک داشتند؛ کاراکترهایی با چشمان درشت و از دست دادن پدر یا مادری!

امروز تعداد زیادی از نوجوان‌ها طرفدار انیمه‌های ژاپنی هستند. اما تولید انیمیشن‌های محبوب در ژاپن از سال‌ها قبل وجود داشت. همه ما ظاهر جمعه منتظر بودیم تا قسمت جدید فوتبالیست‌ها را ببینیم تا بفهمیم سرنوشت تویی که این یک هفته در آسمان بود چه می‌شود. بابا

دست‌کی بالا؟ بستنی

یکی از عوارض بالا رفتن سن و بزرگ شدن، دلتنگی برای دوران کودکی است. امروز ما دهه ۶۰ و ۷۰‌ها زنان و مردان بزرگسالی هستیم که شاید مادر و پدر هم شده باشیم، ولی بدون شک اگر موسیقی هر کدام از کارتون‌های دوران کودکی به گوشمان بخورد به همان عصر پیاپی پرتاب می‌شویم که بعد از بازگشت از مدرسه پای تلویزیون‌های کوچک ۲۱ اینچی نشستیم و بی‌صبرانه منتظر شروع تیتراژ برنامه کودک هستیم.

آقای مرجی! و کلاه قرمزی

تعداد زیادی از بازیگران باتجربه و نام‌آشنای امروز، در دهه هفتاد کاراکترهای اصلی مجموعه‌های تلویزیونی مخصوص کودکان بودند. اکبر عبدی، زنده‌یاد حسین پناهی، آتیلا پسیانی، زنده‌یاد حسین محب‌اهری، ایرج طهماسب، حمید جبلی، زنده‌یاد رضا ژیان، فردوس کویانی و فاطمه معتمدآریا جزو چهره‌ها و نام‌های آشنای آن روزها بودند. آن روزها که خبری از برنامه‌های متنوع آموزشی نبود، ما در محله بروییا قوانین را یاد گرفتیم، در محله بهداشت، یاد گرفتیم به سلامتی و بهداشت‌مان اهمیت بدهیم، با کلاه قرمزی برای دیدن آقای مجری به تهران سفر کردیم، با سیب خنده ریسه رفتیم و همراه مجید و بی‌بی زندگی کردیم.

